

# Danderyds

aktuellt



#3 2021 • TIPS, INFORMATION  
OCH INSPIRATION FÖR DIG SOM  
BOR I DANDERYDS KOMMUN

Demokratijubileet  
Hela programbladet

Nya!  
Anna Whitlocks park växer fram

Familjebehandlarnas tips på en  
Gnäll-fri sommar med barnen

Bäst igen på att  
Främja cykling

TEMA:

## Hållbar sommar!

Tips och råd om hur du tar hand om både dig själv och miljön i sommar.

Tips!  
SÅ VATTNAR DU  
SMARTAST I VÄRMEN

Covid-19  
HÅLL KOLL PÅ  
RESTRIKTIONERNA  
I SOMMAR

Biblioteken  
SOMMARENS  
ÖPPETTIDER

ALLTID  
UPPDATERAD  
INFORMATION PÅ

danderyd.se

# Hej Danderyd!

## LÄGET FÖRÄNDRAS STÄNDIGT...

Under den pågående pandemin förändras läget och förutsättningarna ofta. Från det att den här tidningens innehåll görs klart, till dess att den landar i brevlådorna går det ett antal veckor. Vi ber dig därför ha överseende med att saker kan ha förändrats sedan artiklarna skrevs. Se till att alltid hålla dig uppdaterad kring covid-19-läget via folkhalsmyndigheten.se, 1177.se och danderyd.se.

*Fredlig läsning!*

## Danderyds Kommunfullmäktige



NÄSTA SAMMANTRÄDE  
ÄGER RUM 30 augusti

SAMMANTRÄDESDAGAR 2021:  
4 okt, 8 & 11 nov, 13 dec

Föredragningslista och handlingar finns på [danderyd.se/kommunfullmaktige](http://danderyd.se/kommunfullmaktige). Allmänheten är välkomna att närvara men under rådande coronapandemi så rekommenderas att mötena följs via direktsänd webb-TV sändning eller i efterhand från [danderyd.se](http://danderyd.se).

*Psst...*

Du vet väl att du hittar kommunens alla nämndhandlingar och protokoll på [danderyd.se/handlingarprotokoll](http://danderyd.se/handlingarprotokoll).

## Därför ska vi fira 100 år av allmän och lika rösträtt!



ATT VARJE röst i ett val väger lika tungt är i en demokrati en självklarhet men inget att ta för givet. Uttrycket att "demokratin måste vinnas

av varje generation" betyder precis det. Demokrati tar tid, den har sina brister, men det är det bästa vi har, så låt oss alla vara rädda om och värna den.

I detta nummer av DanderydsAktuellt kan du läsa allt om kommande demokratijubileum. På sidorna fyra och fem finns information om inrättandet av en park till minne av rösträttspionjärerna och danderydsbon Anna Whitlock.

Totalt kommer närmare 60 aktiviteter äga rum i Danderyd med koppling till demokratijubileet. Programmet (se sidorna 8-9) är både ambitiöst och digert men samtligt familjevänligt och lättamt - det finns helt enkelt något för alla. Vad sägs om barnteatern "Historien om Bodri" skriven av förintelseöverlevaren Heidi Frid eller föreläsningen "En fungerande integration för att stärka demokratin" anordnad av Danderyds Rotaryklubb?

*Med önskan om en fin sommar och att pandemirestriktionerna snart är ett minne blott.*

*Hanna Bocander*

Kommunstyrelsens ordförande (M)

## Bra resultat för Danderyd 2020

Den 17 maj beslutade kommunfullmäktige om årsredovisningen för 2020. Det ekonomiska resultatet för 2020 uppgår till 195,8 miljoner kronor medan balanskravsresultatet uppgår till cirka 184,4 miljoner kronor.

Kommunens ackumulerade underskott uppgår enligt balanskravet till minus 28,3 miljoner kronor. Kommunen hade budgeterat ett positivt resultat enligt balanskravet om cirka 159 miljoner kronor främst för att reglera det ackumulerade underskottet.

TA DEL AV ÅRSREDOVISNINGEN, RESULTATET OCH MÅLUPPFYLLELSEN PÅ [DANDERYD.SE/ARSREDOVISNING](http://DANDERYD.SE/ARSREDOVISNING)

## "Jag önskar er alla en skön sommar!"



KOMMUNFULLMÄKTIGE har nu debatterat och godkänt kommunens årsredovisning för 2020. Stort fokus under det senaste året har legat på att

restaurera Danderyds kommuns ekonomi. När vi efter sommaren går in i en intensiv fas i budgetprocessen för 2022 finns det

som alltid stora utmaningar men det är ändå med god ordning och reda i ekonomin som vi nu kan blicka framåt.

Som ni kan läsa mer om i detta nummer har programmet för kommunens Demokratijubileum nu tagit form. Kommunens chefer och nämndpresidier hade under en smygstart av jubileet förmånen att lyssna på ett föredrag av Henrik Ekengren Oscarsson, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet med särskild inriktning på valforskning. Några av slutsatserna var att **Danderyd ligger högst i mätningar**

**gällande samhällsförtroende** bland alla kommuner i Sverige. Utöver det finns det även starkare lokal mellanmänsklig tillit, intresse för politik och politiskt deltagande i Danderyd samt att kommuninvånarna är överlag mer nöjda med demokratin som sådan både nationellt och lokalt. Mycket intressanta resultat som både förpliktigar och inspirerar oss som jobbar för er kommuninvånare!

*Johan Lindberg*  
Kommundirektör



## Kultur- och fritidsstipendier har delats ut

Kultur- och fritidsnämnden har utsett 2021 års mottagare av Danderyds kommuns **hedersplakett, ungdomsledarstipendium och kulturstipendium.**

Vid en festlig, coronaanpassad ceremoni på slottsgården vid Djursholms slott ägde utdelningen av utmärkelseerna rum under ledning av kultur- och fritidsnämndens ordförande Robert Nibelius och kultur- och fritidschef Håkan Arfwedson. Diplom delades ut och mottagarna av hedersplaketten tilldelades dessutom en glasskulptur av konstnären Leif Ahrle.

### STIPENDIATER 2021

#### Hedersplakett för kulturgärning:

Monica Frumerie samt Franciska Sieurin-Lönnqvist.

**Kulturstipendium:** Felix Pellbäck och ytterligare 15 ungdomar.

**Ungdomsledarstipendium:** Amy Svanberg och Alyona Teterukovsky.

[DANDERYD.SE/STIPENDIER](http://DANDERYD.SE/STIPENDIER)



## AXPLOCK



## Bidrag till kulturföreningar 2021 - VERKSAMHETS BIDRAG OCH ARRANGEMANGS BIDRAG

VARJE NÄMNBESLUT I KOMMUNEN FINNS ATT LÄSA I SIN HELHET PÅ [DANDERYD.SE/KOMMUN-OCH-POLITIK](http://DANDERYD.SE/KOMMUN-OCH-POLITIK)

## Kultur- och fritidsnämnden

2021-04-20. KFN 2021/0016

### ÄRENDE:

I kultur- och fritidsplanen uttrycks att det lokala kulturlivet i hög grad är beroende av kulturföreningarnas verksamhet och att föreningar med utåtriktad verksamhet skall uppmuntras. Budgeterat belopp till kulturföreningar uppgår 2021 till 162 000 kronor. Förvaltningen har i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-03-25 redogjort för ärendet samt förslag till fördelning av bidraget.

## BESLUT

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att höja verksamhetsbidraget 2021 till den nivå som sammanlagt motsvarar budgeten för verksamhetsbidrag och arrangemangsbidrag och beviljar kultur- och hembygdsföreningarna i Danderyd verksamhetsbidrag:

Danderydskören 7 000 kr, Danderyds Blåsorkesters Kamratförening 7 000 kr, Danderyds Sångensemble 7 000 kr, Enebybergs Gårds Förening 15 000 kr, Samfundet Djursholms Fortid & Framtid 23 000 kr, Sällskapet Amorina 15 000 kr, Danderyds hembygdsförening 23 000 kr, Danderyds arkivförening 6 000 kr, Föreningen Danderyds Konsthall 7 000 kr, Allas barnbarn norrrort 3 000 kr, Danderyds folkdanslag 4 000 kr.



Anna Whitlock

Parken inrättas som ett minnesmärke efter rösträttspionjären, pedagogen och Danderydsbon Anna Whitlock.

Hon var bosatt på Gautiodsvägen som ligger endast några kvarter från platsen för den tilltänkta parken. Inrättandet av parken äger rum som

en del av Danderyds Demokratijubileum, ett firande som syftar till att uppmärksamma 100 år av allmän lika rösträtt i Sverige.



Så får vi humlor och bin att trivas

**Hej Karin Almén,**  
stadsträdgårdsmästare på Tekniska kontoret i Danderyd, det pratas mycket om biologisk mångfald. Varför är det viktigt?

- Bin, humlor och andra insekter är naturliga trädgårdsmästare, så kallade pollinatörer, och oerhört viktiga för vårt ekosystem. Dessvärre minskar många insektsarter drastiskt bland annat på grund av bristen på vilda blommor. Idag återstår t ex mindre än 1 % av den ängsmark som fanns i Sverige vid förra sekelskiftet. Därför behöver vi jobba aktivt för att bin, humlor och fjärilar ska trivas i kommunen.

**HUR GÖR VI DET?**

- Framförallt ser vi till att kommunen blommar! Bland annat har vi minskat ytan med klippt gräsmatta till förmån för blommande ängsytor. En del invånare undrar om vi har slarvat med gräsklippningen med det är helt enkelt en satsning för att släppa upp mer ängsmark. Vi anlägger också äng i flera av våra parkprojekt och planterar pollinatorvänliga buskar, träd och perenner.

**VAD GÖR KOMMUNEN MER?**

- Vi driver också en omfattande hotellverksamhet för insekter och bin med flera insekshotell i kommunen. Vi återanvänder också vi sandlådesand och skapar sandbanker där sandlevande bin och insekter trivs.

**VAD KAN MAN SOM INVÅNARE GÖRA?**

- Släpp upp äng på en bit av din tomt, eller lämna död ved i ett hörn där insekter kan trivas. Eller varför inte sätta ut ett fat med vatten där bin och humlor kan ta en slurk i sommar.

LÄS MER OM KOMMUNENS MÅL FÖR BIOLOGISKA MÅNGFALD PÅ

## Anna Whitlocks park! Vi vill bevara platsens naturliga känsla

Mitt emot Vasaskolans fotbollsplan i Djursholm växer Anna Whitlocks park fram. Den nya parken är en del av Danderyds Demokratijubileum och syftar delvis till att främja biologisk mångfald i området. Den nya gestaltningen syftar till att bevara platsens naturliga känsla och öka parkens tillgänglighet

### BEVARADE ÄNGSYTOR OCH NY BLOMSTERÄNG

Platsen Anna Whitlocks park är idag parkmark med vildvuxna träd, i folkmun kallad 'Weras äng', med buskage och ängsytor. Parkens inneboende karaktärer förstärks och utvecklas och ges ett rikare, mer dynamiskt och levande innehåll. De upptrampade gångstigarna ersätts med stenmjölsbelagda gångvägar som sammanstrålar i en central punkt - parkens hjärta. Entréerna till parken lyfts fram och förstärks för att ytterligare påvisa att detta är en park.

Centralt i parken anläggs ett mer ordnat parkrum omgärdat av en häck som ramar in och bildar en naturlig mötesplats. I denna mer formella del av parken anläggs sittplatser, klippt gräsyta och en plantering med ängskaraktär för att i största möjliga mån samspela med den befintliga miljön. Häckens strama formspråk blir en vacker kontrast till parkens i övrigt naturliga och vilda karaktär.

De stora ängsytona i söder kommer att bevaras och gräsgångar kommer att klippas upp och bilda gröna oaser i det

höga ängsgräset. Längs gångvägarna kommer sjok av blomsteräng att sås in för att rama in gångvägarna med blomsterprakt och för att skapa mångfald för djur- och växtlivet.

### BLOMMANDE TRÄD LOCKAR POLLINATÖRER

För att ytterligare gynna den biologiska mångfalden och för att locka fler pollinatörer till parken kommer nya blommande träd att planteras. Den sly som röjs och de tre träd som fälls kommer att bevaras på plats för att på så vis skapa boendemiljöer



” Anna Whitlock var i flera avseenden en person före sin tid och en stark röst för jämställdhet och de demokratiska värderingar vi idag ser som självklara. I hennes park hoppas jag vi alla kan inspireras att på vårt eget vis upprätthålla dessa värderingar och bidra till ett fritt och öppet samhälle. Genom vårt lokala demokratijubileum ser jag chansen till många spännande samtal om just dessa frågor.

/ Hanna Bocander (M) Kommunstyrelsens ordförande

för fåglar och insekter. Ängsplantering, trädplantering och bevarande av dött material på platsen innebär att upprustningen av parken gynnar den biologiska mångfalden, vilket är en central del i gestaltungs-konceptet.

### TILLGÄNGLIG FÖR ALLA

Anna Whitlocks park ska vara tillgänglig för alla. De upptrampade gångstigarna ersätts med två meter breda, hårt packade gångvägar i stenmjöl, vilket ger god tillgänglighet även för personer med funktionsnedsättning

Med flera nya parksoffor och bänkbord tillgängliggörs parken så att den kan användas av fler. Den nya gestaltningen erbjuder fler användningsområden och funktioner som ökar användbarheten av parken.

Gestaltungs-förslaget för Anna Whitlocks park har fastställts av Demokratijubileets politiska styrgrupp och Tekniska nämnden. Invigningen planeras till 25 september. ■

LÄS MER PÅ [DANDERYD.SE/ANNAWHITLOCKSPARK](https://danderyd.se/annawhitlockspark)

# Hemma i sommar?

Det finns massor att göra!

Den som är hemma i Danderyd över sommaren behöver inte vara sysslös för det. Här tipsar vi om läger, kurser och andra aktiviteter som passar dig som är ung och sommarledig.

## DAGLÄGER

### VATTENLÄGER I STOCKSUNDS HAMN

Ett läger i Stocksunds hamn för dig som är född 2007-2009 och som t.ex. vill åka vattenskidor, paddla kajak, se på vattenfall eller fiska. Ledare ser till att det blir riktigt roliga dagar! Läget hålls den **21-24 juni** samt den **28 juni-2 juli** och kostar 2 350 kr respektive 2 850 kr.

### KULTURSKOLANS SOMMARLÄGER

Kreativa dagar med lekfullt skapande på Danderydsgården, med Danderyds kulturskola. Det blir en mix av sång, dans, teater och bild och en och annan uteaktivitet om vädret tillåter. Läget hålls den **21-24 juni** för dig som är född 2010-2012 och den **9-12 augusti** för dig som är född 2009-2011 och kostar 600 kr per deltagare och läger.

### SIMSKOLA I ÖSBYSJÖN OCH SÄTRAÄNGSBADET

Simskola med Svenska livräddningsällskapet, för dig som inte kan simma eller som vill lära dig mer. Undervisning på tre olika nivåer. Ösbysjön vecka **26-27**, för dig som är 5-16 år

och Sätträängsbadet vecka **28-29**, för dig som är 5-12 år. Måndag till fredag. Gratis!

### MUSIC SUMMER CAMP

Är du 13-18 år och redo att ta nästa steg i din musikkariär? Musik Summer Camp hålls tillsammans med Ungt fokus på Red End Studios i Danderyd. Här får du verktygen för att ta din musik till nästa nivå och grundläggande kunskap i hur du kan marknadsföra den. Läget hålls den **6-8 juli** och den **13-15 juli** och kostar 300 kr.

## KURSER

### SINGER/SONGWITER WORKSHOP

Lär dig skriva och framföra låtar tillsammans med professionella musiker från Stage academy. Gör en djupdykning i känslor, uttryck och de verktyg som behövs för att skriva en låt. Den **28 juli** kl 13-17 på Danderydsgården, för dig som är 10-15 år. Gratis!

### ÖPPEN SCEN

Kom och lev dina artistdrömmar fullt ut! Alla som vill prova på att sjunga på en scen och få coaching av professionella musiker från Stage academy är välkomna. Scenen står öppen på Dan-

derydsgården den **2 augusti** kl 13-17, för dig som är 10-15 år. Gratis!

### PROVA PÅ PARAGOLF

Du som är 10-21 år och har någon form av funktionsnedsättning har möjlighet att få en introduktion till golf! Kursen hålls på Danderyds golfklubb där en erfaren golfinstruktör med sina medhjälpare hjälper dig att komma igång. Golfklubbor och bollar får du låna. Kursen som är gratis hålls den **19 juni** kl 10-12, och du är med så länge du vill och orkar.

## ÖVRIGT

### EVENT MED VÅRA UNGDOMSAMBASSADÖRER

Under fyra veckor kommer våra ungdomsambassadörer tillsammans med personal från Ungt fokus att genomföra flera event riktade till andra ungdomar i kommunen som är 12-18 år. Exakt vad det blir för event vet vi först i sommar. Håll utkik under **vecka 25-28!**

### SOMMARLOVSBOKEN

Låna och läs fyra böcker och skriv om dem i läsdagboken. Dagboken finns att hämta på Djursholms, Enebybergs och Stocksunds bibliotek och på bibliotekens webbplats. När du

Glöm inte att anmäla dig!

ALLA LÄGER OCH KURSER KRÄVER ANMÄLAN I FÖRVÄG.

PÅ **DANDERYD.SE/SOMMARLOV**

FINNS MER INFORMATION

har fyllt i dagboken lämnar du in den på ditt bibliotek, någon gång mellan den **1 augusti och 11 september**, så får du en bok i present! För dig som är 6-12 år.

### BADA I SJÖ ELLER POOL

Danderyd har en lång kuststräcka mot Edsviken och Värtan med flera badmöjligheter. Det finns även fina badplatser vid Ösbysjön och Rösjön. Kvarnparksbadet är ett populärt bassängbad utomhus och Mörbybadet ett inomhus, båda håller **öppet hela sommaren**.

### SPARKA BOLL

Flera av kommunens idrottsföreningar anordnar fotbollsskolor, för att anmäla dig eller ditt barn till en sådan, kontakta respektive förening. Plats för spontanfotboll för ett gäng kompisar finns på flera platser. Totalt finns hela 16 fotbollspaner med konst- eller naturgräs här i Danderyd.

### TRÄNA I NATUREN

Passa på när det är varmt och ljus ute att komma igång med träningen! Trevligt att göra både ensam och i grupp – och bra för kroppen. I Danderyd finns flera fina utegym och motionsspår. Lite stillsammare träning finns att få vid kommunens boulebanor. **Ut och njut!** ■

# 3 frågor och svar om sommarens vistelseförbud



Begränsningsförelisningen (med stöd av pandemilagen) ger kommunen rätt till att stänga badplatser, parker eller liknande om det finns en påtaglig risk för trängsel. Kommunjuristen **Helena Meier** berättar mer om vad som gäller.

## 1. VAD INNEBÄR VISTELSEFÖRBUD?

Vistelseförbud innebär att kommunen får förbjuda att folk vistas på områden utomhus i det som kallas "det offentliga rummet".

## 2. NÄR KAN KOMMUNEN KOMMA ATT STÄNGA AV EN PLATS? VILKEN TYP AV PLATSER RÖR DET SIG OM?

Kommunen får besluta om vistelseförbud om det är en påtaglig risk för trängsel. Trängsel betyder att folk inte kan hålla ett avstånd på minst 1,5-2 meter från varandra. Det är då man riskerar att smitta eller bli smittad av coronaviruset. Den typ av platser som det kan handla om är badplatser och parker och liknande där folk kan samlas för att "bara vara".

## 3. VAD BEHÖVER JAG SOM DANDERYDSBO TÄNKA PÅ NÄR DET GÄLLER VISTELSEFÖRBUD?

Det är ett ansvar för oss alla att det inte ska bli så trångt på badplatser och i parker att det blir farligt att vara där. Börjar det vara mycket folk, lägg inte ut din badhandduk eller picknickfilt där, gå till en annan plats där du kan vara minst 1,5-2 meter från personer som du inte delar hushåll med. Det är klart det här kan vara jobbigt men det är värre om parken eller badplatsen måste stänga helt för att vi annars gör sådant som medför att smittspridningen ökar.

Vi vill alla bli av med pandemin och vi längtar alla till livet efter den. Struntar vi i att det blir trängsel så är det vi allihop som tillsammans skjuter fram tidpunkten för när vi kan slippa restriktioner. ■

*Ha en fin sommar!*



## Samrådet om Danderyds översiktsplan är avslutat

UNDER 2020 genomfördes en tidig medborgardialog om Danderyds framtida utveckling. Underlaget har tillsammans med andra utredningar legat till grund för ett förslag till ny översiktsplan för Danderyd.

Under perioden 3 maj-13 juni 2021 kunde alla som ville lämna synpunkter på förslaget i en webbenkät. De synpunkter som inkommit kommer nu att sammanställas

och därefter kommer förslaget vidareutvecklas. Nästa möjlighet att tycka till om översiktsplanen beräknas bli under vintern 2021-2022. Målet är att kommunfullmäktige ska kunna fatta beslut om den nya översiktsplanen 2022. ■

PÅ **DANDERYD.SE/OVERSIKTSPLAN** KAN DU LÄSA MER OM ARBETET MED FRAMTAGANDET AV EN NY ÖVERSIKTSPLAN FÖR KOMMUNEN.



## Bad och simskola

### Kvarnparksbadet har öppnat!

Välkommen till badet med tempererade bassänger, märkestagningsdagar samt vår uppskattade uteservering!

Endast ett fåtal platser kvar i vår mycket populära simskola!

[www.kvarnparksbadet.org](http://www.kvarnparksbadet.org)  
Noragårdsvägen 29a, Danderyd



# Jubileumsaktiviteter

## PROGRAMBLAD 2021



Med reservation för eventuella ändringar på grund av coronapandemin. Hitta mer information och håll dig uppdaterad om aktuellt program på [www.danderyd.se/demokratijubileum](http://www.danderyd.se/demokratijubileum)

### Större evenemang

#### INVIGNING AV DEMOKRATIJUBILEET

**Datum och tid:** 3/9 kl 12-13  
**Plats:** Mötestorget, Mörby Centrum  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### ÖPPNING AV NYA DANDERYDS BIBLIOTEK

**Datum och tid:** 11/9 kl 12-15  
**Plats:** Mötestorget och Danderyds bibliotek, Mörby Centrum  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### ANNA WHITLOCKS DAG

**Datum och tid:** 25/9 kl 12-16  
**Plats:** Anna Whitlocks park  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### AVSLUTNING

**Datum och tid:** 21/10 kl 18-20  
**Plats:** Danderydsgården  
**Arrangör:** Danderyds kommun

### Föreläsningar och samtal

#### EN FÖRELÄSNING MED HARALD VENSTRÖM - VAD ÄR EN DEMOKRATI?

**Datum och tid:** 6/9 kl 15-17  
**Plats:** Djursholms bibliotek  
**Arrangör:** Vuxenskolan  
För dig med funktionsnedsättning.

#### ULRIKA KNUTSON BERÄTTAR OM KVINNOKAMPEN FÖR DEMOKRATI

**Datum och tid:** 20/9 kl 19-20  
**Plats:** Djursholms bibliotek  
**Arrangör:** Djursholmsbibliotekets vänner  
Anmälan görs till biblioteket.

#### ANNA WHITLOCK, RÖSTRÄTTSAKTIVIST OCH AKTIV I DJURSHOLM

**Datum och tid:** 23/9 kl 19-22  
**Plats:** Banérsalen, Djursholms slott  
**Arrangör:** Samfundet Djursholms Forntid och Framtid. Förnamlan krävs.

#### EN FUNGERANDE INTEGRATION FÖR ATT STÄRKA DEMOKRATIN

**Datum och tid:** 5/10 kl 19-21  
**Plats:** Fribergaskolan  
**Arrangör:** Danderyd Rotaryklubb

#### SAMTALSKVÄLLAR

**Datum och tid:** 7/10. Första gäst: Ola Larsmo. Fler datum på [danderyd.se/demokratijubileum](http://danderyd.se/demokratijubileum).  
**Plats:** Träffpunkt Enebyberg  
**Arrangör:** Träffpunkt Enebyberg

#### OM STOCKSUNDS RÖSTRÄTTSPIONJÄR ANNA BUGGE WICKSELL

**Datum och tid:** 16/10 kl 15-16.30  
**Plats:** Stocksunds bibliotek  
**Arrangör:** Sällskapet Amorina. Föredrag av prof. Christina Carlsson Wetterberg.

#### EN GLOBAL UTBLICK - YTTRANDEFRIHETEN RUNT OM I VÄRLDEN

**Datum och tid:** Meddelas senare  
**Plats:** Meddelas senare  
**Arrangör:** FUF Stockholm södra och Medborgarskolan

### Skola och förskola

Flera av kommunens skolor och förskolor kommer arbeta med demokrati i olika former under jubileumsveckorna. Bland annat blir det en skoldag å la år 1921, en scenshow och barnkonventionen i en låda.

### Barn

#### KYRKRÅTTAN BERÄTTAR

**Datum och tid:** 5/9 kl 13  
**Plats:** Danderyds kyrka  
**Arrangör:** Danderyds församling

#### BARNTEATER PÅ BIBLIOTEKEN - INSPIRERAD AV ELSA BESKOWS VERK

**Datum, tid och plats:** Danderyds bibliotek 11/9 (tid meddelas senare) Stocksunds bibliotek 18/9 kl 12 Enebybergs bibliotek 9/10 kl 11.15 Djursholms bibliotek 9/10 kl 14.15  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### ALLSÅNGSKONSERT OCH TÅRTKALAS - TEMA ALICE TEGNÉR (1-8 ÅR)

**Datum och tid:** 18/9 kl 11-12  
**Plats:** Danderydsgården  
**Arrangör:** Opus Norden  
Biljetter på [biljetter@opusnorden.com](mailto:biljetter@opusnorden.com).

#### BARNTEATER: HISTORIEN OM BODRI (8-11 ÅR)

**Datum och tid:** 2/10 kl 11-11.50  
**Plats:** Danderydsgården  
**Arrangör:** Danderyds kommun  
Biljetter på [tickster.com](http://tickster.com) (Skolföreläsning 1/10, kontakta [helena.spering@danderyd.se](mailto:helena.spering@danderyd.se)).

### Unga

#### UNGDOMAR I ÅRSKURS 7 I FOKUS

**Datum och tid:** Visas under september (premiär 1/9 kl 18)  
**Plats:** Facebook & Instagram (@Ungdomskoordinatorer)  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### UNGDOMSAMBASSADÖRER INTERVJUAR ANDRA UNGDOMAR

**Datum och tid:** Visas under september (premiär 8/9 kl 18)  
**Plats:** Facebook & Instagram (@Ungdomskoordinatorer)  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### INVIGNING AV NYA KULTUR- OCH AKTIVITETSHUSET

**Datum och tid:** 15/9  
**Plats:** Kultur- och aktivitetshuset Fribergagården  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### NYANLÄNDA UNGDOMAR OM DEMOKRATI

**Datum och tid:** Visas under september (premiär 15/9 kl 18)  
**Plats:** Facebook & Instagram (@Ungdomskoordinatorer)  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### PODDAVSNITT KRING UNGDOMARS HÄLSA

**Datum och tid:** Visas under september (premiär 22/9 kl 18)  
**Plats:** Facebook & Instagram (@Ungdomskoordinatorer)  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### HAR DU PLANKAT DINA FÖRÄLDRARS VÄRDERINGAR OCH HAR DU FÅTT DEM BEPRÖVADE?

**Datum och tid:** 29/9 kl 18  
**Plats:** Kultur- och aktivitetshuset Fribergagården  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### PANELSAMTAL - HUR GÖR DU DIN RÖST HÖRD?

**Datum och tid:** 7/10 kl 13-14.30  
**Plats:** Danderyds gymnasium (och digitalt)  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### UNGDOMSREPORTAGE - SVAR PÅ TAL

**Datum och tid:** Nytt avsnitt varje fredag i oktober (premiär 8/10)  
**Plats:** Youtube  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### LIVEPODD - FÅR DU OCH BÖR DU BLANDA MUSIK OCH POLITIK?

**Datum och tid:** 16/10 kl 17-18  
**Plats:** Kultur- och aktivitetshuset Fribergagården  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### FULLMÄKTIGEMÖTET (ETT LAJV I KOMMUNMILJÖ)

**Datum och tid:** 30/10 kl 18  
**Plats:** Kultur- och aktivitetshuset Fribergagården  
**Arrangör:** Danderyds kommun  
Förnamlan till [smilla.eklund@danderyd.se](mailto:smilla.eklund@danderyd.se).

#### FÖRELÄSNING AV PATRIK LUNDBERG, DAGENS NYHETER

**Datum och tid:** Meddelas senare  
**Plats:** Kultur- och aktivitetshuset Fribergagården  
**Arrangör:** Danderyds kommun

### Konst och utställningar

#### UTSTÄLLNING "FIRA DEMOKRATIN!"

**Datum och tid:** 3/9-24/10. Guidade visningar: 11/9, 18/9, 25/9, 2/10, 9/10 och 16/10  
**Plats:** Danderyds bibliotek  
**Arrangör:** Danderyds kommun

#### DEMOKRATI I DANDERYD - VAD VISAR VÅRA FÖRENINGSAKIV

**Datum och tid:** 3/9-24/10 (samma datum som huvudutställning)  
**Plats:** Danderyds bibliotek  
**Arrangör:** Danderyds arkivförening

#### SKÄRMUTSTÄLLNING "DEMOKRATI I VARDAGEN. GLIMTAR FRÅN TRÄDGÅRDSSTADEN"

**Datum och tid:** 3/9-24/10  
**Plats:** Danderyds bibliotek  
**Arrangör:** Danderyds hembygdsförening

#### DANDERYDS KONSTRUNDA 2021

**Datum och tid:** 4-5/9  
**Plats:** Flera platser i kommunen, för detaljer se [danderyd.se/konstrundan](http://danderyd.se/konstrundan)  
**Arrangör:** Danderyds konstrunda

#### UTSTÄLLNING - SEWERIN & SVAHN

**Datum och tid:** 8/9 - 8/10  
Vernissage 8/9 kl 17-19  
**Plats:** Församlingens hus  
**Arrangör:** Danderyds församling

#### KONSTUTSTÄLLNING I NATURSKOLAN VID EKEBYSJÖN

**Datum och tid:** 11-12/9 kl 13-16, 17/9 kl 15-18, 18-19/9 kl 12-16. Vernissage 11/9 kl 13-16  
**Plats:** Naturskolan, Ekeby sjö  
**Arrangör:** Djursholms Ekeby villaägareförening

#### SÄRSKILD VISNING: DEMOKRATI I DANDERYD - VAD VISAR VÅRA FÖRENINGSAKIV

**Datum och tid:** 26/9 kl 13-15  
**Plats:** Djursholms vattentorn  
**Arrangör:** Danderyds arkivförening

#### KONSTUTSTÄLLNING - "UTIFRÅN ELSA BESKOWS SAGOVÄRLD"

**Datum och tid:** Hela oktober  
**Plats:** Djursholms bibliotek  
**Arrangör:** Danderyds konsthall

#### UTSTÄLLNING - GUNNEL WAHLBERG-LINDSTEDT OCH LARS-ÅKE LINDSTEDT

**Datum och tid:** 20/10-19/11  
Vernissage 20/10 kl 17-19  
**Plats:** Församlingens hus  
**Arrangör:** Danderyds församling

### Natur och historia

#### NORA Å, INTE BARA VATTEN!

**Datum och tid:** 11/9 kl 10-12  
**Plats:** Samling vid Angantyrvägen/stigen in mot Ekeby sjö  
**Arrangör:** Naturskyddsföreningen i Danderyd (NFD)

#### GUIDAD TUR NORA EKEBY KULTURSTIG

**Datum och tid:** 12/9 kl 14-16  
**Plats:** Samling Danderydsgården  
**Arrangör:** Peter Schenling

#### SVAMPUTFLYKT

**Datum och tid:** 18/9 kl 10-13  
**Plats:** Samling vid Danderyd golfklubbs parkering (Rinkebyskogen)  
**Arrangör:** Naturskyddsföreningen i Danderyd (NFD)

#### NATUREN I ANNA WHITLOCKS PARK

**Datum och tid:** 2/10 kl 10-12  
**Plats:** Anna Whitlocks park, Vende vägen/Bragevägen  
**Arrangör:** Naturskyddsföreningen i Danderyd (NFD)

#### KULTURVANDRING - VAD KAN HUSEN BERÄTTA?

**Datum och tid:** 16/10 kl 10-12  
**Plats:** Samling busskuren vid Djursholms Torg  
**Arrangör:** STF Nordost och SPF Idun Danderyd

### Musik och dans

#### MUSIKTRADITION

**Datum och tid:** fredagar och söndagar kl 15-17 (alla jubileumsveckor)  
**Plats:** Flera platser i kommunen (Enebyängen, Danderyds Centrum, Strandvägen, äldreboenden)  
**Arrangör:** Spelmän utan gränser

#### POP-UP-EVENEMANG PÅ TORG

**Datum och tid:** 8/9, 15/9, 22/9, 29/9 kl 17  
**Arrangör:** Danderyds kommun  
Uppträdanden på flera av kommunens torg, bland annat med Kulturskolan och Kalabalindy.

#### ALLSÅNGSKONSERT OCH TÅRTKALAS - TEMA ALICE TEGNÉR (9-100 ÅR)

**Datum och tid:** 18/9 kl 14-16.30  
**Plats:** Danderydsgården  
**Arrangör:** Opus Norden  
Biljetter på [biljetter@opusnorden.com](http://biljetter@opusnorden.com).

#### BLÅGUL BLUES - KONSERT MED CLAES JANSON OCH ANDERS FÄRDAL MED UNG GÄST

**Datum och tid:** 19/9 kl 16-17  
**Plats:** Danderydsgården  
**Arrangör:** Danderyds kommun  
Biljetter på [tickster.com](http://tickster.com).

#### JUBILEUMSKONSERT

**Datum och tid:** 10/10 kl 15.30-17  
**Plats:** Djursholms slott  
**Arrangör:** Danderyds sångensemble (i samarbete med Sensus)  
Biljetter på [tickster.com](http://tickster.com).

#### MUSIKAL "MELLAN OSS"

**Datum och tid:** Premiär 9/10 kl 16 och 19 (två föreställningar)  
**Plats:** Danderydsgården  
**Arrangör:** Danderyds kommun. Manus/musik Cornelia Olofson. Instagram: @mellanoss\_musikalen. Biljetter på [tickster.com](http://tickster.com). (Skolföreläsning 8/9 kontakta [helena.spering@danderyd.se](mailto:helena.spering@danderyd.se)).

#### MUSIK PÅ DJURSHOLMS SLOTT

**Datum och tid:** 13/10 kl 19-20.15  
**Plats:** Djursholms slott  
**Arrangör:** Danderyds kommun  
Kulturtafton med Kulturstipendiater. Fika från 18.30 ingår i biljetten. Biljetter på [tickster.com](http://tickster.com).

#### KAMMARMUSIKKONSERT MED STRÅKAR

**Datum och tid:** 14/10 kl 19-20  
**Plats:** Djursholms bibliotek  
**Arrangör:** Danderyds kommun (Danderyds kulturskola)

#### LIVE JAZZ MED JOHAN STENGÅRD BIG BAND OCH UNG GÄST

**Datum och tid:** 17/10 kl 19-21.30 (inkl. paus)  
**Plats:** Danderydsgården  
**Arrangör:** Danderyds kommun  
Biljetter på [tickster.com](http://tickster.com).

#### KONSERT "ATT FÅ VARA DEN MAN ÄR"

**Datum och tid:** 19/10 kl 18.30-19.30  
**Plats:** Stocksunds bibliotek  
**Arrangör:** Danderyds kommun (Danderyds kulturskola). Platsbokning krävs.

### Fika och öppet hus

#### HEMBYGDSKAFÉ "DEMOKRATI I VARDAGEN. GLIMTAR FRÅN TRÄDGÅRDSSTADEN"

**Datum och tid:** 18/9 kl 13-15  
**Plats:** Danderyds hembygdsgård, lokal Stallet på Hästhagsvägen 7  
**Arrangör:** Danderyds hembygdsförening  
Förnamlan krävs.

#### HÖST I BÅTSMANSTORPET

**Datum och tid:** 16/10, 17/10, 23/10, 24/10 kl 12-15  
**Plats:** Båtsmanstorpet, Enebybergsvägen 3  
**Arrangör:** Båtsmanstorpet (Berit och Einar Nordahl).

#### ÄR ALLA MED? FIKA DEMOKRATI PÅ BERGA GÅRD

**Datum och tid:** 13-17/9 kl 14-16, 18/9 kl 11-16  
**Plats:** Berga Gård, Danderyd (och digitalt)  
**Arrangör:** Mindme Omsorg AB  
Förnamlan krävs.

#### ÖPPET HUS I KVARNSTUGAN

**Datum och tid:** 17/10, 18/10, 20/10, 21/10, 23/10 kl 11-14  
**Plats:** Kvarnstugan, Kvarnparken  
**Arrangör:** Danderyds Slöjdgille



#### FLER TIPS FÖR ATT SPARA PÅ VATTNET

- Vattna inte din trädgård mitt på dagen när solen skiner. Då står solen som högst och vattnet avdunstar mycket snabbt. Vattna istället tidigt på morgonen eller sent på kvällen.
- Brukar du spola i kranen får att få kallt dricksvatten? Fyll en tillbringare med vatten och ha i kylan istället så behöver du inte spola i onödan.

#### VAD GÄLLER VID BEVATTNINGSFÖRBUD?

Bevattningsförbud kan utlysas lokalt när det är ont om dricksvatten. Då är det förbjudet att använda vattenslang, vattenspridare, att fylla pooler, uppblåsbara barnpooler och att utföra vattenkrävande aktiviteter som högtrycksspöling.

## Skippta kranvatten i rabatten i sommar

Många längtar efter en varm och solig sommar, men det innebär ökat tryck på Sveriges produktion och distribution av kranvatten.

#### HAR VI BRIST PÅ VATTEN I SVERIGE?



- Sjöar och vattendrag har vi gott om. Det stora problemet är att det används väldigt mycket kranvatten i Sverige en varm och torr sommar. När många vattnar gräsmattor och fyller pooler med dricksvatten blir tillgången på rent kranvatten ansträngd. Därför behöver vi hushålla smart med kranvatten, säger **Yuanyuan Dai** på Tekniska kontorets VA-enhet.

#### VAD ÄR DET BÄSTA SÄTTET ATT SPARA VATTEN PÅ?



- Vårt bästa och viktigaste tips i sommar är att inte vattna dina växter och din gräsmatta med kranvatten. Vattna istället med regnvatten. Till skillnad från kranvatten, som är klorerat i små mängder, är det syreberikade regnvattnet dessutom betydligt mer uppskattat hos våra växter, säger **Anne-Lotte Kudurzis Sjöberg** på Tekniska kontorets VA-enhet.

Samla upp regnvatten i en vattentunna eller balja i anslutning till husets stuprör. Täck gärna tunnan med lock eller nät för att stoppa att löv, smuts och smådjur följer med vattnet. ■

## Tvätta bilen miljömärkt!

Som bilägare kan du göra en stor insats för miljön genom att tänka på var du tvättar bilen samt välja miljömärkta bilvårdsprodukter.

Tvättar du bilen hemma rinner tungmetaller och gifter till närmaste vattendrag. Om tvättvattnet hamnar i diken och dagvattenbrunnar leds det i de flesta fall orenat direkt ut i närmaste vattendrag. Detta gör att kemikalier och miljöfarliga ämnen sprids i naturen.

Tvätta istället bilen i en biltvättanläggning, antingen en automattvätt eller en "gör-det-själv-hall". I dessa anläggningar renas avloppsvattnet. Det allra bästa är naturligtvis att du väljer en miljömärkt biltvätt.

Om du måste tvätta bilen hemma, gör det på en gräs- eller grusyta. Då kan vattnet infiltrera och föroreningarna till viss del brytas ner i marken. En stor del av de farliga ämnena som hamnar i tvättvattnet kommer från bilschampo och avfettningsmedel. **Använd alltid miljömärkta produkter!**

MER INFORMATION OM BILTVÄTT FINNS PÅ [DANDERYD.SE/BILTVATT](http://DANDERYD.SE/BILTVATT)

#### TACK!



## Medborgardialogen om östra Eneby torg är avslutad

I våras genomfördes en medborgardialog om en möjlig utveckling av området öster om Enebybergsvägen vid Eneby torg. Dialogen är nu avslutad och resultatet är sammanställt i en rapport.

Dialogen genomfördes i form av en webbenkät där alla som ville kunde besvara ett antal frågor som bland annat handlade om trygghet, bebyggelse och trafik. Det genomfördes också två fokusgrupper med ungdomar och närboende.

Det var stort intresse för enkäten, hela **1281 personer** påbörjade enkäten och **1040** valde att slutföra den. Majoriteten av de som svarade bodde i **Enebyberg** och de flesta var i åldersgruppen **36-65** år.

*Jag vill framföra ett stort tack till alla som tagit sig tid att delta i dialogen. Det finns verkligen ett stort engagemang kring en utveckling av området. Vi ser en stor spännvidd bland svaren, en del vill bevara området och andra ser gärna en utveckling. Många lämnade också långa fritextsvar, säger Claes Breitholtz, ordförande i byggnadsnämnden.*

#### BLAND ENKÄTSVAREN SOM LÄMNADES FRAMKOM BLAND ANNAT:

- Det finns önskemål om förbättring på flera platser.
- Fler restauranger, caféer, gym, parker, lekplatser och grönområden efterfrågas.
- De flesta känner sig trygga i området, men yngre personer gör det inte i samma utsträckning.
- Villor, radhus och lägre flerfamiljshus är det som efterfrågas om det ska byggas nytt.
- Framkomlighet för cykel fick högt betyg och framkomlighet för biltrafik fick lägre betyg.
- Målbilden om 15 år är att området ska vara trivsamt, tryggt och trevligt.

*Det är värdefullt att ta del av vad invånarna tycker. Vi kommer fördjupa oss i resultatet och till hösten planerar vi att fatta beslut om det ska påbörjas ett planuppdrag för nya bostäder, avslutar Claes.*

LÄS MER OM DIALOGEN OCH TA DEL AV RAPPORTEN PÅ: [DANDERYD.SE/ENEBYTORGDIALOG](http://DANDERYD.SE/ENEBYTORGDIALOG)



## Träffar för anhöriga till personer med demenssjukdom eller stroke

Är du anhörig till en person med demenssjukdom/kognitiv sjukdom eller stroke? Då får du gärna kontakta **Catherine Berglund**, som är anhörigkonsulent, demenssamordnare och Silviasjuksköterska.

Catherine leder samtal och kurser och ger stöd till personer med minnessvårigheter eller stroke och deras anhöriga. Under coronatider sker träffarna digitalt.

Du kan delta så länge du önskar i anhöriggrupperna och utbyta erfarenheter med andra i samma situation. Träffarna är kostnadsfria.

Stöd går också att få per telefon eller via "walk and talk", där du och Catherine tar en promenad och samtalar på coronasäkert avstånd.

Kontakta gärna Catherine via **08-568 911 19** eller mejla till [anhorigstod@danderyd.se](mailto:anhorigstod@danderyd.se)

#### DANDERYD.SE/ANHORIGSTOD

Följ gärna anhörigstödet på Facebook och Instagram: [anorigstodidanderyd](https://www.facebook.com/anhorigstodidanderyd) [anorigstoddanderyd](https://www.instagram.com/anhorigstoddanderyd)

ANHÖRIGFÖRENINGEN I DANDERYD [ANHÖRIGDANDERYD.SE](http://ANHÖRIGDANDERYD.SE)



## Går du i bygg- eller renoveringstankar?

När du bygger eller renoverar en fastighet är det viktigt att tänka på att det ska stå i flera generationer, att undvika skadligt material och att energieffektivera – då bygger du för framtiden.

LÄS MER OM HUR DU BYGGER HÅLLBART I BROSCHYREN "MILJÖANPASSAT BYGGANDE I DANDERYDS KOMMUN" SOM FINNS PÅ [DANDERYD.SE/MILJOANPASSAT-BYGGANDE](http://DANDERYD.SE/MILJOANPASSAT-BYGGANDE)



TA STEGET NI OCKSÅ!  
Är du hyresvärd eller styrelseledamot i en bostadsrättsförening och funderar på att införa matavfallssortering?

Kontakta [avfall@danderyd.se](mailto:avfall@danderyd.se) för rådgivning och tips!

Ambassadören John Wedberg hälsar att han också svarar på frågor som dyker upp. Kontakta [jbgwedberg@gmail.com](mailto:jbgwedberg@gmail.com)

## ” Det är inte så krångligt som du tror

BRF Betslet sparar tusenlappar på matavfallssortering



När bostadsrättsföreningen Betslet skulle införa matavfallssortering höjdes några skeptiska röster. Ett halvår senare är alla mer än nöjda med sorteringen och föreningen har sänkt sina kostnader. **John Wedberg, avfallsansvarig eldsjäl i styrelsen, berättar om deras resa.**

**MED EN FANTASTISK** utsikt över Edsviken ligger bostadsrättsföreningen Betslet, en förening med 68 hushåll i blandade åldrar. John har suttit i styrelsen för föreningen i fem år och inleder direkt med att ”detta med sortering bör alla göra”.

Drivkrafterna att sortera matavfall i föreningen är flera. Det handlar både om att faktiskt göra en konkret insats för miljön men även om bostadsrättsföreningens varumärke – att kunna visa upp att detta är en miljövänlig förening. Till det kommer den ekonomiska aspekten, att man får en billigare avfallshämtning om man sorterar.

### SORTERING SOM TESTPROJEKT

Allt började när en medlem bad styrelsen att undersöka om föreningen kunde spara pengar på att sortera matavfall. John tog tag i frågan. Det visade sig handla om många tusenlappar men trots det fanns en viss tveksamhet. Man var rädda för dålig lukt, nedskräpning och att det tar plats.

Lösningen blev att sorteringen skulle införas som ett test under 3 – 4 månader som kunde avslutas om det inte fungerade.

Efter en lyckad testperiod har alla farhågor kommit på skam och sorteringen fortskrider. Alla är nu jättenöjda, berättar John. Ett medskick han har till någon som funderar på att börja sortera är att ”det är inte så krångligt som du tror”. Det är bara att börja sortera, det kommer kännas positivt när du ser resultatet, säger han.

### STÄDDAGEN BLEV STARTSKOTTET

Det var under höstens städdag som John informerade om att sorteringen skulle starta och om besparingar som kunde göras, något som mottogs mycket positivt. Många hade erfarenhet av sortering från tidigare boenden.

På plats på städdagen kunde de närvarande få med sig sorteringsutrustning och skrev i samband med det upp sig på en lista. Detta så att styrelsen skulle kunna veta vilka hushåll som sorterar.

### DET FORTSATTAR ARBETET

John har noterat att cirka 60 – 65 % av hushållen i föreningen sorterar i dagsläget, men man arbetar aktivt med att öka

denna andel. Han poängterar hur viktigt det är att ge återkoppling.

- Det är viktigt att berätta om att sorteringen ska börja men även om hur det går, annars tröttnar folk.

I varje portuppgång sitter till exempel informationsskyltar från kommunen som visar antal kilometer en gasbil kan drivas på det matavfall som producerats de senaste månaderna.

Under vårens städdag fick de boende även veta hur mycket föreningen sparat in i kronor på att ha just ett abonnemang för sortering. Utöver kontinuerlig information av detta slag så är John mycket aktiv med att stämma av med boende han möter ute i området hur sorteringen går, även om han poängterar att detta måste göras på ett ödmjukt sätt.

- Och just ja, utropar John precis när intervjun avslutats, vi har ju fått jättemycket hjälp från kommunen också med affischer och uträkningar och allt. Det glömde jag säga men det måste du ju ha med. Glöm inte det! ■

## BÄST PÅ CYKEL



## Danderyd är bäst på att främja cykling - igen

Danderyd **toppar listan** över kommuner som är bäst på att främja cykling. Det stod klart när Cykelfrämjandet presenterade resultatet från Kommunvelometern 2021 i maj.

Kommunvelometern är en nationell granskning av kommuners arbete med cykel frågor som Cykelfrämjandet genomför varje år. I granskningen mäts och jämförs kommuners insatser för cykling under föregående år.

Danderyd toppade listan även 2019. Då delades priset ut vid SKL:s och Trafikverkets nationella cykelkonferens. I år tog togs priset emot på hemmaplan av Vivian Erixon, trafikstrateg på Tekniska kontoret och Bengt Sylan, (L) ordförande i tekniska nämnden.

” Det är ett oerhört glädjande resultat! Det är ett kvitto på att vi ligger i framkant när det gäller cykel frågor, säger Bengt Sylan (L), ordförande i tekniska nämnden.

### VAD GÖR DANDERYD FÖR ATT VARA EN BRA CYKELKOMMUN?

- Vi arbetar aktivt för att det ska vara attraktivt och säkert att cykla i Danderyd. Det gör vi genom att avsätta medel och varje år satsa på att cykelbanor ska hålla god standard, att det finns cykelparkeringar, cykelpumpar och görs åtgärder för säkerhet. Vår ambition är också att det ska vara enkelt att cykla året runt och därför satsar vi på sopsaltning av regionala cykelstråk och huvudcykelstråk, säger Bengt Sylan. ■

### FÖR DIG SOM FÖRETAGARE I KOMMUNEN:

## Känner du till reglerna om farligt avfall?

Nästan alla verksamheter producerar **någon form av farligt avfall** som till exempel elektronik, sprayburkar, lysrör och olika färg- och kemikalierester. Farligt avfall kräver särskild hantering eftersom det kan vara till exempel brandfarligt, frätande eller giftigt för människor och miljö.

### NYTT SÄTT ATT RAPPORTERA FARLIGT AVFALL

Alla verksamheter, företag och föreningar som det uppkommer farligt avfall hos, eller som på annat sätt hanterar farligt avfall, omfattas av en anteckningskyldighet. Reglerna berör både stora som små verksamheter. Sedan den **1 november 2020** ska dessa verksamheter börja rapportera in antecknade uppgifter om det farliga avfallet till ett nytt avfallsregister hos Naturvårdsverket. Mer information om rapporteringskravet finns på [www.naturvardsverket.se/avfallsrapportering](http://www.naturvardsverket.se/avfallsrapportering).



## UTAN BILEN-DEALEN Hur gick det för cykelfamiljen?

Mellan april och midsommar skippar 20 familjer från Stockholmsregionen bilen under milen. I Danderyd är det familjen Toren som antagit utmaningen. *Så har har det gått? Här sammanfattar Anders och Marga Toren några insikter som de hoppas inspirerar fler att skippa bilen under milen och testa elcykling.*

### MOTION ÄVEN MED ELCYKEL

”Flera människor cyklar för att de vill ha motion. Elcykeln har olika inställningar där man kan välja om man vill komma fram utan svettloppor. Anders har 100 % elmotor till jobbet och några dagar 10 % hem från jobbet. Kostym till möten är inget hinder.”

### ELCYKEL TAR LIKA LÅNG TID SOM MED BIL ELLER FORTARE

”Med elcykel hittar man andra vägar. Det är aldrig kö, ingen parkering och alltid från dörr till dörr.”

### FRISK LUFT, MOTION OCH MAN MÅR BRA

”Det är underbart att röra på sig varje dag när man ändå ska göra ärenden.”

### DANDERYD HAR CYKELVÄGAR ÖVERALLT

”Det är bekvämt att cykla och man slipper dela med bilar. Vintertid snöröjer kommunen cykelvägarna tidigt. Vi har provat utan bil även vintertid.”

### HEMLEVERANS SOM KOMPLEMENT

”När vi har ärenden som kräver mer än cykel använder vi hemleverans. Det går numera mycket snabbt.”

### BARNEN + LÅDCYKELN

”Barnen kan göra fler ärenden med ellådcykeln. Nu älskar de att göra ärenden.”

DU HITTAR MER INFORMATION OM FARLIGT AVFALL PÅ [DANDERYD.SE/FARLIGT-AVFALL-FOR-FORETAGARE](http://DANDERYD.SE/FARLIGT-AVFALL-FOR-FORETAGARE)



Föräldra-  
rådgivningen!  
EN KOSTNADSFRI TJÄNST  
UTAN REGISTRERING FÖR  
DIG SOM VILL FÅ STÖD I  
DITT FÖRÄLDRASKAP

# En harmonisk och gnällfri sommar med barnen?

Nu stundar sol, värme och ledighet. Både barn och föräldrar kan ha höga förväntningar på en härlig sommar tillsammans. Men ibland störs familjesemestern av gnäll och tjat. Familjebehandlarna **Jessica Leander** och **Charlotte Landegren** delar här med sig av konkreta tips för en mer harmonisk sommar med familjen.

**JESSICA** och **CHARLOTTE** är socionomer på socialkontoret och arbetar med föräldrarådgivning där de hjälper föräldrar och barn eller ungdomar att fungera och kommunicera bättre tillsammans.



## FAMILJEBEHANDLARNAS BÄSTA TIPS

- Det är bra att ha ett familjemöte där alla familjemedlemmar deltar och man kan prata om vilka önskemål och förväntningar man har på sommaren. Man kan börja med att utvärdera tidigare somrar, vad vill vi ha mer eller mindre av? Vad är rimliga förväntningar? säger Jessica.

- Här är det viktigt att bekräfta barnens förslag om aktiviteter, inflikar Charlotte. Alla förslag ska välkomnas och sen kan man prioritera tillsammans. Ju äldre barnen är desto viktigare är det att resonera kring sommarplanerna och lyssna in tonåringens synpunkter.

- Som förälder behöver man också tänka på sig själv, tillägger Jessica. Vad behöver jag för att orka en hel sommar? Alla måste få lite av sina önskemål tillgodosedda så att det blir en bra helhet.

## 5x MER POSITIVT

Vad ska man göra om man trots familjemötet och rimliga förväntningar faller in i gnäll-fällan med dålig stämning och tjat?

- Då ska man fokusera på positiv uppmärksamhet. Hur kan jag lyfta det som är bra? Strunta i att säga till om saker som städning och liknande. Sänk kraven och försök få en trevlig avslappnad stund där du gör något som barnet tycker om. Till exempel att spela ett spel, föreslår Jessica. Man brukar prata om att för en god relation behöver man ha fem gånger mer positiv uppmärksamhet än krav och tillsägelser.

## OM MAN HAR PRÖVAT ALLT?

Ofta hjälper det att prata med andra, till exempel med vänner som också är föräldrar och kan dela med sig av sina erfarenheter. - Ha tålamod när du testar en ny metod, råder Charlotte. Det tar tid, så försök ordentligt innan du ger upp en specifik metod. Barnen behöver också lite tid på sig för förändring. Var konsekvent i ditt handlande både när det gäller det positiva och negativa. ■

## FÖRÄLDRARÅDGVNING

Kontakta gärna socialkontoret och boka föräldrarådgivningen via e-tjänsten. Då får du tre samtal med en familjebehandlare som kan stötta dig som förälder. Det är kostnadsfritt och inga uppgifter om dig registreras av socialkontoret.

## STÖD I DITT FÖRÄLDRASKAP

- Komet föräldragrupper: Anmäl dig på [danderyd.se/komet](http://danderyd.se/komet)
- Föräldrarådgivning: Boka på [danderyd.se/foraldraradgivning](http://danderyd.se/foraldraradgivning)



# Högre krav på växtskyddsmedel som får användas i trädgårdar

**Växtskyddsmedel är bekämpningsmedel** och används för att skydda växter och odlingar mot ogräs och skadedjur av olika slag. De är ofta hälsofarliga och bör därför hanteras mycket försiktigt.

För att skydda miljön och människors hälsa, särskilt känsliga grupper som barn och gravida, har regeringen fattat beslut om ett förbud mot användning av växtskyddsmedel på vissa platser. Förbudet omfattar bland annat hemträdgårdar, kolonilotter, skolgårdar, lekplatser och parker. Förbudet gäller från och med 1 oktober 2021. Undantag från förbudet kommer finnas för användning av växtskyddsmedel som endast innebär begränsad risk för människors hälsa och miljön. Alla bekämpningsmedel som säljs och används ska vara godkända av Kemikalieinspektionen.

## SÅ HÄR KAN DU SKYDDA DIN TRÄDGÅRD MOT SVAMP- OCH INSEKTS-ANGREPP UTAN ATT ANVÄNDA KEMISKA VÄXTSKYDDSMEDEL:

- välj motståndskraftiga plantor
- förkultivera
- använd odlingsvävar
- duscha plantor med vatten för att få bort till exempel bladlöss
- använd ogräshacka mot ogräs
- dränera trädgården
- gödsla
- beskär träd och buskar.

Anlitar du någon för att sköta din trädgård så fråga hur de bekämpar ogräs och skadedjur. Ställ gärna krav på miljövänlig skötsel utan användning av kemiska växtskyddsmedel. ■

MER INFORMATION OM VÄXTSKYDDSMEDEL FINNS PÅ [KEMI.SE/KEMIKALIER-I-VARDAGEN](http://KEMI.SE/KEMIKALIER-I-VARDAGEN)



## Solkartan visar solpotentialen för ditt tak

Genom att installera solpaneler på ditt tak kan du producera egen värme och el och bli mer självständig samtidigt som du gör en insats för miljön. Men hur bra passar just ditt tak för solenergi? **Solkartan ger dig svar!**

Solkartan är en digital och kostnadsfri tjänst som du hittar på [danderyd.se](http://danderyd.se). Kartan utgår från lasermätningar och tar hänsyn till ditt taks lutning och ger dig en indikation på hur mycket energi en solanläggning kan producera på ditt tak. Solkartan ger en första bild inför kontakt med installatör och tar inte hänsyn till skuggning från till exempel växtlighet.

KOLLA SOLKARTAN: [DANDERYD.SE/SOLENERGI](http://DANDERYD.SE/SOLENERGI)

## VISSTE DU ATT...

...sju av kommunens fastigheter har solcellsanläggningar på taket? Enebybergs skola, Skogsgläntans förskola, Klingsta vård- och omsorgsboende, Mörbyhallen, Svalnässkolan (nu Elevverket), Fribergaskolan och Stocksundsgården. På Mörbyhallen är det exempelvis **331 m<sup>2</sup>** solceller. De producerade 2019 ungefär **30 600 kWh**. Det kan en elbil köra drygt **20 000 mil** på vilket motsvarar fem varv runt jorden.

PÅ [DANDERYD.SE/PRODUCERADSOLEL](http://DANDERYD.SE/PRODUCERADSOLEL) KAN DU SE HUR MYCKET SOLEL SOM ANLÄGGNINGARNA PRODUCERAR I REALTID.

## Du kommer väl ihåg att besiktiga din oljecistern?

Cisterner blir med tiden utsatta för angrepp. Stålcisterner rostar och plastcisterner kan ta skada av tillsatserna i olja.

Alla cisterner över 1 kubikmeter som innehåller eldningsolja eller andra brandfarliga vätskor ska regelbundet besiktigas. Det gäller oavsett om de står inomhus, utomhus, i eller ovan mark. Besiktningen ska göras med 6 eller 12 års intervall, beroende på vilken typ av cistern det är. Besiktningens protokollen ska skickas in till miljö- och stadsbyggnadskontoret.

MER INFORMATION OM REGLERNA FÖR CISTERNER FINNS PÅ [DANDERYD.SE/CISTERN](http://DANDERYD.SE/CISTERN).







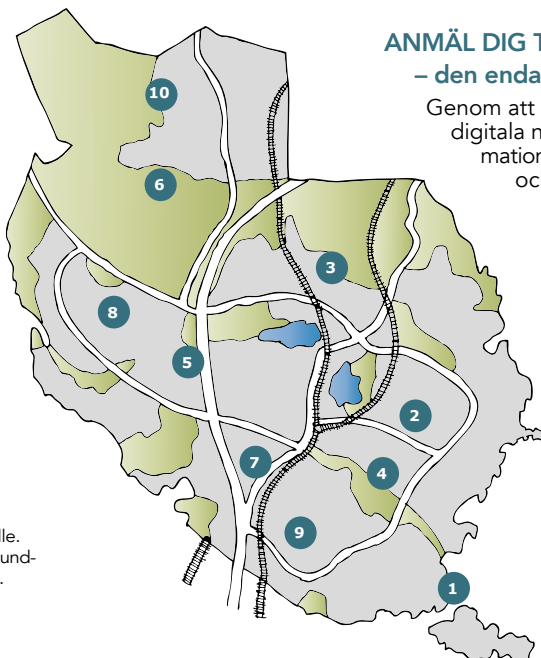
# Schema för den mobila återvinningscentralen

**DEN MOBILA ÅTERVINNINGSCENTRALEN** besöker kommunen på utsedda onsdagar och söndagar. Den är till för dig som har mindre mängder avfall att lämna till återvinning och inte kan ta dig till en vanlig återvinningscentral. Den mobila återvinningscentralen är bemannad med personal från SÖRAB som svarar på frågor om sortering av avfall.

Till den mobila återvinningscentralen kan du lämna nästan allt som du lämnar till en vanlig återvinningscentral. Däremot kan du inte lämna mat- och restavfall, vitvaror, tryckimpregnerat trä, asbest eller bildäck. På onsdagar är öppettiderna 16.30-19.30. På söndagar 11-14.

-  20/6 **Stocksundsskolan**, på vändplatsen och längs Skolgårdsvägen (9)
-  4/7 **Vasaskolan**, varumottagningen (2)
-  28/7 Korsningen mellan **Klockargårdsvägen** och **Enebybergsvägen** (5)
-  11/8 **Långängsstrand**, Käppalattunneln (1)
-  29/8 **Balderskolan**, parkeringen med infart mot Vilans väg (8)
-  8/9 **Stockhagens IP** (4)
-  12/9 **Rosenvägens förskola**, parkeringen (10)
-  26/9 **Vasaskolan**, varumottagningen (2)
-  6/10 Korsningen mellan **Klockargårdsvägen** och **Enebybergsvägen** (5)

\* Platsen kan komma att ändras med kort varsel. Gå alltid in på [danderyd.se/MAVC](http://danderyd.se/MAVC) innan varje tillfälle. Här kan du även prenumerera på kommunens digitala kundblad och få aktuell information om återvinning och avfall.



## ANMÄL DIG TILL VÅRT NYHETSBLAD – den enda skräpposten du vill ha!

Genom att prenumerera på avfallsenhetens digitala nyhetsbrev missar du ingen information om återvinning, avfallshämtning och mobila återvinningscentralen.

Anmäl din mailadress på  
[DANDERYD.SE/MAVC](http://DANDERYD.SE/MAVC)

Tips!

FÖLJ OSS PÅ  
FACEBOOK & INSTAGRAM  
@danderydskommun

VI FINNS ÄVEN  
PÅ YOUTUBE!

## Snabbare kontakt med kommunen



### SKICKA EN FELANMÄLAN, FRÅGA ELLER SYNPUNKT

Detta kan enkelt göras både via dator och mobil. Gå till [danderyd.se/kontakt](http://danderyd.se/kontakt) och följ instruktionerna.

**Felanmälan** – när något inte fungerar, är trasigt eller kräver underhåll. Beskriv felet och adressen så noga som möjligt.

**Kontakta kommunen** – ställ frågor om kommunens service och lämna synpunkter. Fördelarna med att kontakta oss digitalt är många. Det går snabbt, enkelt och du kan göra det när det passar dig. Ditt ärende blir spårbart och får automatiskt ett ärendenummer.



### RING OSS! 08-568 910 00

När du ringer får du fyra svarsval:

- För socialtjänst, äldreomsorg, funktionshinder och LSS....**Tryck 1**
- För trafik, gator, parkering och bygg....**Tryck 2**
- För skola och förskola....**Tryck 3**
- Söker du en specifik person i kommunen eller har övriga frågor....**Tryck 4**
- Vill du ha valen upplästa igen....**Tryck 0**



### BESÖK OSS I MÖRBY CENTRUM

Du är välkommen att besöka oss på Kontaktcenter i våra nya lokaler i **Mörby Centrum på plan 5, hiss 15.**

### Öppettider för besök och telefon:

Mån-fre kl 8-16.30

### Sommaröppettider:

Juni-juli-augusti: mån-fre kl 8-16



Välkommen att höra av dig!